

Proces tegen Hendrik Cleven

Zijn noodlot

Hendrik Cleven, voerman uit Nieuwstadt, wordt in einde 1743 door drossaard Joannes Carolus Rijckx van het Ambt van Montfort, samen met nog een aantal andere inwoners van Nieuwstadt aangeklaagd en gevonnist wegens deelname aan de bende der Bokkerijders; een al of niet fictieve "duivelse" roversbende.

Opgesloten in de gevangenis van het kasteel van Montfort pleegt hij zelfmoord, in de nacht van de 10e op de 11e december 1743. Hij hangt zich op aan zijn broekriem. Zijn lijk wordt vervolgens op de 14e december 1743 aan één been aan de galg gehangen, nadat zijn gezicht zwart gemaakt is.

Zijn kornuiten

Als eerste wordt er in Nieuwstadt Gerard Roijen gearresteerd en verhoord. Scherpere examinatie volgt op 6 en 10 oktober 1743.

Hij noemt "alle zeven van Nieuwstadt" (namelijk de gebr. Bernhard & Hendrik Beckx en Jan & Lens Lenssen, **Hendrik Cleven**, Joannes Gardeniers en zichzelf) als medeplichtigen.

Processen werden gevoerd op het Kasteel Montfort dat ook als de plaats van detentie diende. Allen zijn hier terechtgesteld (zeer waarschijnlijk) op een plaats in de nabijheid van kasteel Montfort (zie fig. 1).

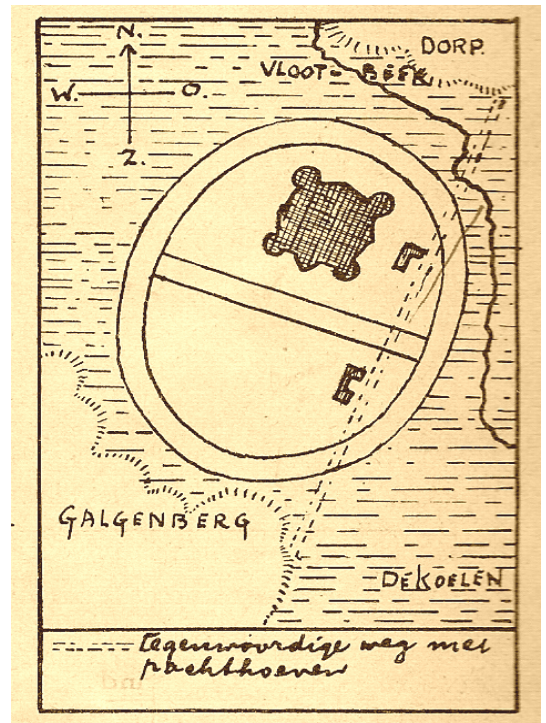

Fig. 1 uit: "De windhoek van Gelre" door A.H. Simonis, Maastricht, 1932

Zijn rechters

De rechtbank bestond uit de schepenen Geeten, Fijen en Jessen. Als aanklager trad op Joannes Carolus Rijckx, de drossaard van het Ambt van Montfort. Griffier was Nicolaus Gerardus Brandts.

Zijn proces & vonnis

Hij wordt na arrestatie in een kerker van het kasteel te Montfort opgesloten. Na een inventarisatie van zijn bezittingen op 12 nov. (1743) volgt op 14 nov. het gerechtelijk vooronderzoek.

Na "gecisteert sijnde" (gefolterd) legt hij enkele verklaringen af.

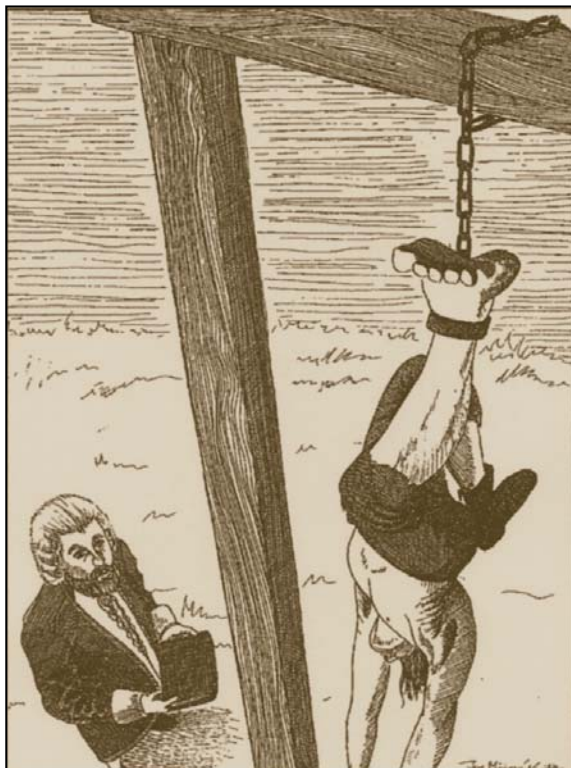
Op 16 nov. wordt hij, na tortuur, ondervraagd over uitgebrachte beschuldigingen; hij volhardt in de ontkenning (persisteert).

Er volgen 2 confrontaties tussen andere beklaagden op 22 nov. waarbij Hendrik wordt genoemd. Scherpere examinatie (verhoor) op 6 dec. en 10 dec. volgen nu.

Na foltering bekent en ontkent hij weer (!) de diefstallen bij:

- Kerk te Havert (omstreeks 1735).
- Wed. Lisbeth Theelen, Putstraat Sittard, 1737.
- Koopman Abraham Clemens, Steenweg Sittard, 1742.
- Hoeve "De Beukeboom", Limbricht, 1742.

Op 11 dec. ligt Hendrik dood in zijn cel. Op 13 dec. vonnist de aanklager dat zijn lijk "met een been aen eene Galge, anderen ten *exempel* en *afschrick*, sal worden gehangen ende met eene ijzere *kettingh* vast *gemaect*" en aldus geschiedt op 14 dec.

van Montfort
T. gericht met *afumptie* van drie onpartijge
schepenen ~~van~~ den hooft gericht van Echt
naer manife van den h^{er} Scholtis recht doonde
verlaart dat een voors^{en} geapp^{en} en verworg^{en}
den, alsoorens swart gemacht sijnde, met een
been aen een Galge, andere ten *exempel* en *af*
schrick, sal worden gehangen, en met een
ijzere *kettingh* vast *gemaect*, en daar aen
blijven, soo Lange sal wesen verresen, vercla
rende vorders dat der selver goederen tot pro
fijt van den Heere Eleger sullen worden
geconfisqueert, naer dat daer wijt voor al de
kosten en misen van justities sullen wesen vol
daen. *actum in judicio extraordinario op den*
Castule Montfort den 13^{en} dec^{em} 1743
Ter ordonnantie
Abbrandts fecens

Fig. 2 uit: "Ze hingen in drie reysen"
(door Mart Pfeifer/Eddy Erkens)